

קרוב מסוג אחר: תיעוד מאבק בין נחש צפע ונמיה

Posted on 29 בינואר 2024 by שוש להב

לנמיה יש יכולת ייחודית להתמודד עם הארס של נחש הצפע, לכן יכולה להילחם בו וללכוד אותו למרות ארסיותו. הצפע הינו אחד מתשעת הנחשים הארסיים הקיימים במרחב הארצישראלי

Categories: מה חדש?, ראשי

Tag: צפע ונמיה

הצלם רז איינהורן הצליח לתעד רגע מרשים של קרב אימתני בין נמיה לבין נחש צפע - אחד מתשעה נחשים ארסיים בישראל. כבר שבוע ימים שאיינהורן שם לב כי ליד מקום עבודתו, סמוך למדגה בקיבוץ ניר דוד, מגיח בכל בוקר נחש צפע עצום ממדים. כן הבחין איינהורן בנמיה הנמצאת בסמוך למקום מחבואו של הנחש. בהחלטה של רגע, שלף את הטלפון הסלולרי כדי לתעד את מפגש החיות. לתדהמתו, ראה כי הנמיה החליטה להיאבק בנחש ולבסוף הצליחה ללכוד אותו כארוחת בוקר. מרשות הטבע והגנים נמסר, כי לנמיה יש יכולת ייחודית להתמודד עם הארס של נחש הצפע, לכן יכולה להילחם בו וללכוד אותו למרות ארסיותו.

הנמיה המצויה היא יונק נמוך ומוארך, בסדרת הטורפים ממשפחת הנמייתיים. צבעה אפור-חום ורגליה זנבה כהים יותר משאר הגוף. הנמיות ניזונות בעיקר מעופות, פירות וירקות, יונקים קטנים, חרקים, וגם מזוחלים. הנמיות חיות בחורשים וביערות, ובשטחים חקלאיים. פעמים רבות, הנמיות נכנסות ליישובים ולערים בחיפוש אחר פסולת אורגנית

בפחי האשפה ומזון לחיות המפוזר ברחובות.

הצפע, כאמור, הינו אחד מתשעת הנחשים הארסיים הקיימים במרחב הארצישראלי, שמרביתם חיים באזור המדברי ואילו הוא מאכלס את האזור הים תיכוני. בלוטות הארס שלו ממוקמות בחלקה האחורי של הגולגולת ומקנות לראש מבנה משולש אופייני. מבלוטות הארס עוברת צינורית לשיני הארס הנשלפות אוטומטית כאשר הצפע פוער את פיו. שיני הארס חלולות, ובדומה למזרק כאשר הצפע נועץ את שיניו, הארס מוזרק דרך השן לרקמת הטרף. הארס משתק או ממית את הטרף (המהירות תלויה בגודל שלו ובכמות הארס שהוזרק). בארס יש חלבונים שונים ובהם אנזימים המפרקים את רקמות הטרף ולמעשה מתחילות את פעולת העיכול.

נחש צפע בטבע. צילום לימור קטן פרידמן, רט"ג

דוֹתָן רוֹתֵם, אקולוג שטחים פתוחים ברשות הטבע והגנים: "זוהי תופעה ידועה שנמיות יודעות להתמודד עם נחשים בכלל, וגם עם הצפע שנחשב ארסי. מחקרים מולקולריים מצאו כי במערכת העצבים של הנמייה יש קולטנים שאינם מגיבים לארס המשתק של הנחשים, דבר ההופך אותן לעמידות להקשת הנחש. הנמייה היא חיה מאוד מועילה, ועוזרת בהדברה טבעית של מזיקים כמו מכרסמים. באזורים שונים בעולם מגדלים נמיות כחיית מחמד להגנה על הבית בפני נחשים. בישראל, הנמייה היא חיה מוגנת על פי החוק. כדי לצמצם שימוש ברעלים בחקלאות, ממליצים ברט"ג להותיר פתחים בגדרות המטע, המאפשרות מעבר של נמיות וטורפים קטנים אחרים, שיעשו את העבודה בצורה הטבעית וימנעו הרעלות מישנה, כתוצאה משימוש לא נכון ברעלים כנגד מכרסמים".

מוזמנים גם לבקר בקבוצת הפייסבוק שלנו 'טיול משפחתי בארץ ובעולם'